

jeugd

MONITOR / ZEELAND

JEUGDMONITOR ZEELAND
Jongvolwassenen 2012

Rapport Middelburg

Middelburg, oktober 2012

Colofon

© SCOOP 2012

Samenstelling

Wim van Gorsel
Jolanda van Overbeeke

SCOOP
Kousteensedijk 7
Postbus 407
4330 AK Middelburg
Telefoon (0118) 682500
Telefax (0118) 635311
www.scoopzld.nl
scoop@scoopzld.nl

*Deze uitgave is tot stand gekomen in opdracht van de Provincie Zeeland.
De Provincie Zeeland streeft naar een goede sociale en culturele infrastructuur in Zeeland,
in samenwerking met anderen. Als sociaal-cultureel kennis- en ontwikkelingsinstituut ondersteunt
SCOOP de Provincie bij haar taken in het sociaal-cultureel beleid*

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Deel 1: Uitkomsten onderzoek jongvolwassenen – Z4 (2004-2008-2012)	6
Deel 2: Uitkomsten onderzoek jongvolwassenen – Middelburg (2012)	8
Achtergronden	8
Opleiding	9
Werk.....	10
Geldzaken.....	11
Wonen en woonomgeving	12
Gezondheid	13
Vrije tijd en (sport)verenigingen	14
Mobiliteit.....	15
Ongewenst gedrag	16
Politiek en maatschappij	17
Bijlage 1: Responsverantwoording.....	18

Inleiding

In dit rapport worden de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek onder jongvolwassenen weergegeven. Van elke gemeente in Zeeland is een apart rapport opgesteld.

Provinciaal zien we een aantal trends. Op het gebied van ervaren gezondheid, schulden, gokken en roken doen de huidige jongvolwassenen het beter dan de vorige generaties jongvolwassenen. Criminaliteit en discriminatie zijn gedaald. Vergeleken met de vorige generaties bewegen en lezen de huidige jongvolwassenen minder en zijn ze minder geïnteresseerd in politieke onderwerpen. Daarnaast valt de verandering in tijdsbesteding op. Meer tijd wordt besteed aan social media en internet en minder aan het bellen met vrienden en het ontmoeten van vrienden bij elkaar thuis.

Onderzoek

Het onderzoek onder jongvolwassenen is voor de derde keer uitgevoerd. Via het GBA zijn alle jongvolwassenen geboren in 1989, 1990 of 1991 (21 tot en met 23 jaar) aangeschreven met het verzoek deel te nemen aan het onderzoek. In 2004 en 2008 zijn vergelijkbare onderzoeken uitgevoerd door de Jeugdmonitor Zeeland, maar dan uitsluitend in het cohort dat 21 jaar werd in het jaar van onderzoek.

In 2008 leverde het onderzoek onder 21-jarigen een probleem op. Het bleek niet mogelijk de uitkomsten uit te splitsen op het niveau van gemeenten, door te lage aantallen. Daarom is er dit jaar voor gekozen het cohort uit te breiden met 22- en 23-jarigen. Dat leverde wel voldoende respons op om op gemeentenniveau uitspraken te kunnen doen.

Voor de vergelijking in de tijd kunnen we uitsluitend naar de 21-jarigen kijken, omdat in 2004 en 2008 de 22- en 23-jarigen geen onderdeel uitmaakten van het onderzoek. Door een te lage respons van de 21-jarigen kunnen we deze vergelijking niet maken op gemeentenniveau, maar wel op regionaal en provinciaal niveau. De term "regionaal" is niet helemaal juist, omdat we ook een onderscheid maken tussen steden en platteland. In tabel 1 is te zien hoe de Zeeuwse gemeenten zijn verdeeld over drie regio's, steden en platteland. Voor elk van deze in totaal vijf gebieden is een vergelijking in de tijd beschikbaar. In de gemeentelijke rapportages is de vergelijking in de tijd opgenomen die voor de betreffende gemeente het meest relevant is.

Tabel 1. Verdeling van de Zeeuwse gemeenten over drie regio's, steden en platteland

Gebied	Gemeenten
Oosterschelderegio	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Tholen
Walcheren	Middelburg, Veere, Vlissingen
Zeeuws-Vlaanderen	Hulst, Sluis, Terneuzen
Steden (Z-4)	Goes, Middelburg, Terneuzen, Vlissingen
Platteland	Borsele, Kapelle, Hulst, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Tholen, Veere

Respons

In totaal hebben 3149 jongvolwassenen de vragenlijst ingevuld, waarvan 453 uit de gemeente Middelburg. Op Zeeuws niveau blijft de respons van niet-studerende jongeren wat achter bij die van studerende jongeren. Voor deze analyse hebben we het databestand gewogen naar het niveau van de opleiding die men volgt, de regio waar men woont, de leeftijd en het geslacht, waardoor de verschillen in respons op deze vier kenmerken zijn gecorrigeerd. Meer informatie over de respons kunt u vinden in de bijlage.

Opzet rapport

De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek onder jongvolwassenen worden per thema gepresenteerd. Het rapport van Middelburg bestaat uit twee delen. In het eerste deel worden de ontwikkelingen in de tijd beschreven op het niveau van de vier Zeeuwse steden. In het tweede deel worden de gemeentelijke uitkomsten van het onderzoek in 2012 gepresenteerd. Waar opvallende verschillen bestaan in vergelijking met de andere stedelijke gemeenten of de rest van Zeeland, wordt dit vermeld.

Gespreksronde

De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar van 2012 besproken met vertegenwoordigers van de gemeente aan de hand van dit rapport. Hierbij is gelegenheid tot het stellen van aanvullende vragen zoals vragen over aanvullende cijfers of analyse, dan wel advies- en informatievragen.

Deel 1: Uitkomsten onderzoek Jongvolwassenen – Z4 (2004-2008-2012)

Achtergronden

Aandeel niet-gelovigen neemt toe

In de vier Zeeuwse steden (Goes, Middelburg, Terneuzen en Vlissingen) wonen zeven van de tien jongvolwassenen (21-jarigen) nog bij hun ouders of verzorgers. Eén op de tien woont samen met een partner en de rest woont grotendeels alleen. Eveneens zeven van de tien geven aan ooit kinderen te willen, maar de meesten pas over 5 jaar of nog later. In de steden zijn twee van de tien jongvolwassenen van allochtone afkomst. Meer dan de helft heeft geen geloof of levensovertuiging. Het aandeel niet-gelovigen is in de loop van de tijd alleen maar toegenomen. Het aandeel protestantse jongvolwassenen is afgenomen: in 2008 waren ongeveer drie van de tien 21-jarigen protestants; in 2012 ongeveer twee van de tien.

Opleiding

Geen veranderingen in de tijd

De helft van de 21-jarigen heeft de middelbare school als hoogste opleiding. Vier van de tien hebben een mbo-opleiding afgerond. Ruim de helft geeft aan op dit moment te studeren (voltijd of deeltijd). De meesten doen een mbo-opleiding, daarna volgt hbo en daarna universiteit. De studie wordt door ruim acht van de tien jongvolwassenen binnen Zeeland gevolgd.

Werk

Minder jongvolwassenen zien carrièremogelijkheden voor zichzelf in Zeeland

De meeste jongvolwassenen die werken (78% werkt) hebben een parttime baan. Drie van de tien hebben een baan van 32 uur of meer. Er wordt grotendeels binnen de eigen gemeente gewerkt en in de sectoren (detail)handel, horeca en gezondheids- en welzijnszorg. Op de vraag of de sector aansluit op de opleiding, zegt de helft 'ja'. Ongeveer hetzelfde geldt voor het niveau van het werk. Opvallend is dat in 2012 iets meer jongvolwassenen dan in 2008 aangeven dat ze in Zeeland geen carrièremogelijkheden zien voor zichzelf: ongeveer vier van de tien ten opzichte van drie van de tien in 2008.

Geldzaken

Bijdrage van ouders komt vaker voor; schulden minder vaak

De voornaamste bron van inkomen voor jongvolwassenen is loon, al dan niet in combinatie met een bijdrage van de ouders en/of een studiebeurs. In 2012 zijn wel wat meer 21-jarigen die een bijdrage van de ouders krijgen ten opzichte van 2008 (32% t.o.v. 23%). Het netto inkomen ligt voor driekwart van de jongeren onder de €1000. Positief is dat nu iets minder 21-jarigen aangeven dat ze een schuld hebben dan in 2008: 9% t.o.v. 14%.

Wonen en woonomgeving

Geen veranderingen in de tijd

Bijna de helft van de jongvolwassenen die niet bij hun ouders wonen (47%) woont in een huurwoning en 37% woont op kamers. In driekwart van de gevallen heeft men minder dan een half jaar hoeven wachten op een kamer of huis. Een minderheid (35%) zoekt op dit moment een woning om te kopen of huren. Vier van de tien vinden de eigen buurt niet leuk om te wonen. Meer dan de helft van de jongvolwassenen (62%) wil in een stad wonen. Een kwart heeft plannen om (binnen twee jaar) buiten Zeeland te gaan wonen. De voornaamste redenen die daarvoor worden genoemd zijn studie, werk en culturele activiteiten.

Gezondheid

Beweging neemt af; overgewicht neemt toe

Negen van de tien jongvolwassenen vinden de eigen gezondheid goed of zelfs uitstekend. Wel is het percentage 21-jarigen met overgewicht toegenomen: van 16% in 2008 naar 21% in 2012. Dat zien we ook terug in het feit dat er minder wordt bewogen: in 2008 haalde 25% de norm gezond bewegen, in 2012 is dit gedaald naar 17%.

Eén op de tien jongvolwassenen heeft de afgelopen vier weken weleens gegokt om geld. Eén op de vijf rookt elke dag. Ruim acht op de tien drinkt weleens alcohol. Eén op de tien heeft de afgelopen vier weken drugs gebruikt.

Vrije tijd

Gebruik van social media neemt toe

Twee van de vijf jongvolwassenen zijn lid van een sportvereniging en één van de vijf is lid van een andere vereniging (geen sport). Ongeveer vier van de tien jongvolwassenen zijn de afgelopen vier weken naar een discotheek geweest. Dat is wat minder dan in 2008. Meer dan de helft bezocht de afgelopen vier weken een café, restaurant of bioscoop. Qua tijdsbesteding zien we dat steeds meer 21-jarigen iets doen met social media (nu ruim acht van de tien). Steeds minder jongvolwassenen besteden tijd aan bellen met vrienden/vriendinnen en lezen.

Mobiliteit

Gebruik van de auto wat afgenomen

Ruim de helft van de 21-jarigen heeft een auto tot zijn beschikking. Ongeveer driekwart maakt weleens gebruik van een auto. Dat is iets minder dan in 2008 (82%). Tweederde maakt weleens gebruik van het openbaar vervoer.

Ongewenst gedrag

Geen veranderingen in de tijd

Eén op de tien jongvolwassenen heeft in het afgelopen jaar met de politie te maken gehad voor het plegen van een strafbaar feit. Ongeveer één op de zes is slachtoffer geweest van criminaliteit. Discriminatie is bij 10% van de 21-jarigen voorgekomen, vooral op straat.

Politiek en maatschappij

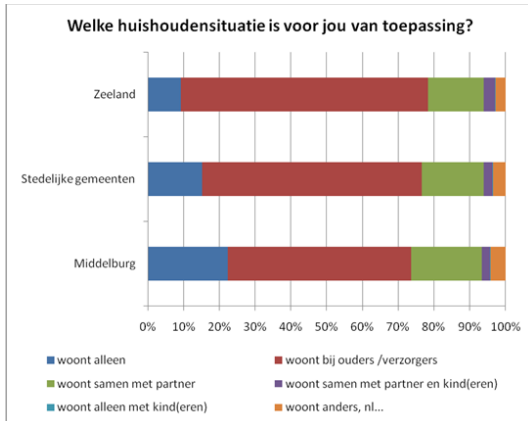
Vergrijzing wordt groot probleem; interesse in politieke onderwerpen neemt af

Aan de jongvolwassenen is gevraagd wat zij denken dat over tien jaar in Zeeland het grootste probleem zal zijn. Vergrijzing staat daarbij op de eerste plaats (34%) en dat percentage is toegenomen in de loop van de tijd. Daarna komen werkloosheid (15%) en criminaliteit (12%). Het percentage dat criminaliteit noemt, is afgenomen. Slechts 7% denkt dat er helemaal geen grote problemen zullen zijn. Een minderheid (35%) vindt dat ze voldoende informatie krijgt over zaken in hun woonplaats die jongeren aangaan. Eén op de tien speelt zelf een actieve rol bij activiteiten in de eigen woonplaats. Steeds meer 21-jarigen zijn helemaal niet geïnteresseerd in politieke onderwerpen (nu 34%).

Deel 2: Uitkomsten onderzoek Jongvolwassenen – Middelburg (2012)

Achtergronden

- **Middelburgse jongvolwassenen wonen vaker alleen**

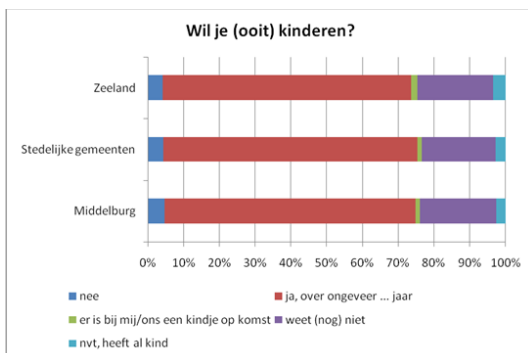
Iets meer dan de helft van de jongvolwassenen in Middelburg woont bij de ouders. Ongeveer een op de vijf woont alleen en nog eens een op de vijf woont samen met een partner. Een klein deel woont met kind(eren) samen met partner of alleen. In vergelijking met de rest van Zeeland woont een groter deel van de jongeren alleen en een kleiner deel bij de ouders.

Ook in vergelijking met de andere stedelijke gemeenten wonen jongvolwassenen in Middelburg minder vaak bij de ouders en vaker alleen.

- **De helft van de Middelburgse jongvolwassenen heeft geen geloofsovertuiging**

De helft van de Middelburgse jongvolwassenen heeft *geen* geloofsovertuiging. Dit is nauwelijks hoger dan in de rest van Zeeland (49%) en vergelijkbaar met de andere stedelijke gemeenten in Zeeland (53%).

- **Zeven op de tien jongvolwassenen willen ooit kinderen**

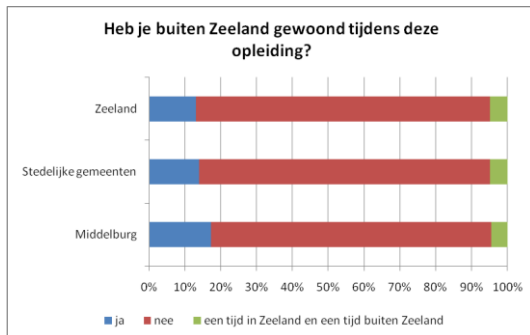

Zeven op de tien jongvolwassenen willen op termijn een kindje (waarvan ruim de helft binnen 5 jaar). Bij een klein deel (3%) is al een kindje of is een kindje op komst (1%). Twee op de tien jongvolwassenen weten het (nog) niet. Middelburgse jongeren wijken hierin niet of nauwelijks af van andere Zeeuwse jongeren of de jongeren in andere stedelijke gebieden.

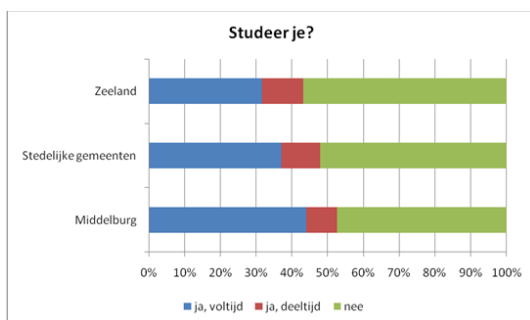
Opleiding

• *Studerende Middelburgse jongvolwassenen volgen vaker een universitaire studie*

Ongeveer de helft van de Middelburgse jongvolwassenen heeft mbo of hbo als hoogst afgemaakte opleiding. Het percentage dat vwo als hoogste opleiding heeft (14%) ligt twee keer zo hoog als in de andere stedelijke gemeenten en de rest van Zeeland.

Bijna een kwart van de Middelburgse jongeren heeft (deels) buiten de provincie gewoond tijdens de opleiding. Dat is iets hoger dan in de andere stedelijke gemeenten.

Ruim vier op de tien jongeren studeren op dit moment voltijds. Dat is wat meer dan in de andere stedelijke gemeenten en duidelijk meer dan in de rest van Zeeland.

Ruim een kwart van de studerenden studeert aan de universiteit. Dat aandeel is beduidend meer dan in de andere stedelijke gemeenten en de rest van Zeeland.

• *Meer dan de helft van de Middelburgse jongvolwassenen kiest voor een opleiding in Zeeland, als die er zou zijn*

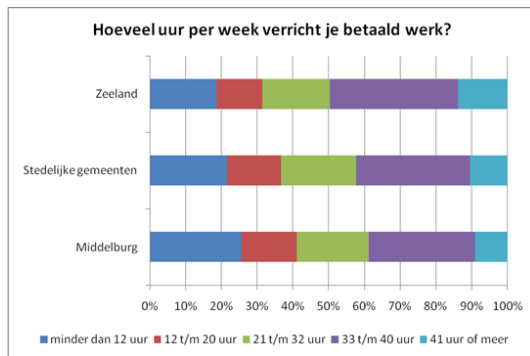
Van de jongeren die nu een opleiding buiten Zeeland volgen zou meer dan de helft voor Zeeland kiezen wanneer ze die opleiding in Zeeland zou kunnen volgen.

Werk

- **Acht op de tien Middelburgse jongvolwassenen werken**

Ongeveer acht op de tien jongeren hebben een betaalde baan of bijbaan. Daarnaast is 4% werkloos, 1% huisvrouw/man en 3% langdurig ziek of arbeidsongeschikt. De overige jongeren hebben geen werk naast de studie (15%). Dit laatste is wat meer dan in de andere stedelijke gemeenten in Zeeland (11%).

- **Vier op de tien werkende Middelburgse jongvolwassenen werken meer dan 32 uur per week**

Ongeveer een kwart van de jongvolwassenen heeft een klein baantje van minder dan 12 uur. Een duidelijk groter aandeel (39%) werkt meer dan 32 uur. Een klein deel (4%) is zelfstandig ondernemer. Dit wijkt nauwelijks af van het beeld in de overige stedelijke gemeenten.

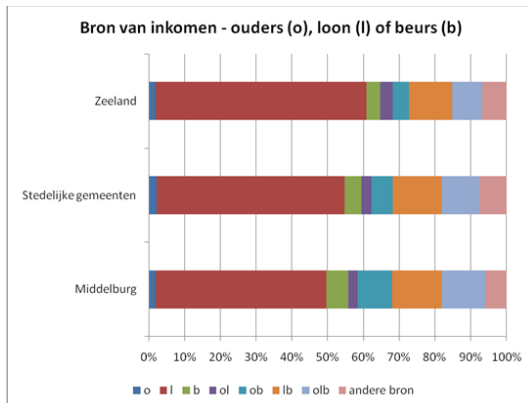
Ongeveer 60% van de Middelburgse jongeren werkt binnen de eigen gemeente. Ze werken relatief vaker in de sector detailhandel (21%) dan jongvolwassenen in de rest van Zeeland.

- **Tweederde van de jongvolwassenen ziet carrièremogelijkheden in Zeeland**

Ruim vier op de tien jongeren (44%) geven aan dat de sector waarin men werkt minder goed aansluit op de gevolgde opleiding. Eveneens 40% zegt dat ze te hoog is opgeleid voor het werk dat ze doet. Net als in de andere stedelijke gemeenten ziet ongeveer tweederde van de jongvolwassenen carrièremogelijkheden in Zeeland.

Geldzaken

- **Middelburgse jongvolwassenen krijgen wat vaker een ouderlijke bijdrage en studiefinanciering**

Een kwart van de Middelburgse jongeren krijgt een bijdrage van de ouders, ruim vier op de tien hebben studiefinanciering en bijna een op de tien heeft een studielening. Middelburgse jongeren komen daarmee (in vergelijking met andere stedelijke gemeenten) wat vaker aan hun inkomen via een bijdrage van ouders, studiefinanciering of een studielening.

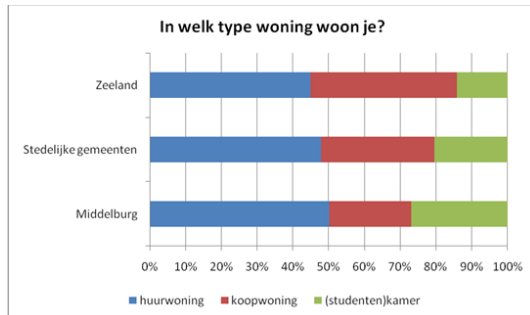
- **Middelburgse jongvolwassenen hebben evenveel te besteden als jongvolwassenen in andere stedelijke gemeenten**

Er zijn geen verschillen tussen Middelburg en de andere stedelijke gemeenten in Zeeland in de verdeling naar inkomenscategorieën voor jongvolwassenen: een derde heeft 500 euro of minder per maand te besteden, tweederde minder dan 1000 euro. Meer dan de helft (55%) heeft geen huur of hypotheeklasten, maar dat is minder dan in de overige stedelijke gemeenten (63%).

Ongeveer een op de twaalf jongeren (8%) geeft aan dat ze een schuld heeft (exclusief studie- of hypotheekschuld). Zo'n 5% heeft wel eens hulp gezocht om problemen vanwege schulden op te lossen.

Wonen en woonomgeving

- **De helft van de uitwonende Middelburgse jongvolwassenen woont in een huurwoning**

Van de jongeren die niet bij hun ouders wonen, woont precies de helft in een huurwoning en bijna een kwart in een koopwoning. Eveneens ongeveer een kwart woont in een (studenten)kamer. Dit is wat meer dan in de andere stedelijke gemeenten.

- **Ruim een derde van de Middelburgse jongvolwassenen is op zoek naar een woning**

Ongeveer een op de tien van de Middelburgse jongvolwassenen die niet bij hun ouders wonen is niet tevreden met de huisvesting die ze nu hebben. Dit is wat lager dan in de andere stedelijke gemeenten (13%). Een klein deel (8%) moest langer dan twee jaar wachten op hun huidige woning.

Kijkend naar de jongeren die zowel bij de ouders als zelfstandig wonen, dan is ruim een derde (36%) op zoek naar een woning (koop of huur).

De jongeren in Middelburg zijn wat vaker tevreden over de buurt waar ze wonen dan jongeren in de andere stedelijke gemeenten (70% versus 65%). Ruim 80% is van mening dat er voldoende voorzieningen zijn in de buurt.

Ongeveer een kwart van de jongvolwassenen heeft plannen om (binnen twee jaar) buiten Zeeland te gaan wonen. In de andere stedelijke gemeenten ligt dat aandeel iets lager. Middelburgse jongeren geven ook wat vaker aan dat ze willen blijven vanwege de partner of het landschap en eventueel willen vertrekken vanwege studieredenen.

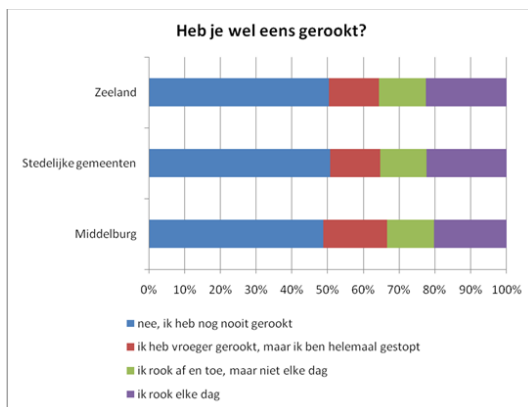
Gezondheid

- **Eén op de vijf Middelburgse jongvolwassenen heeft overgewicht of obesitas**

Ongeveer 16% van de jongeren in Middelburg heeft overgewicht en 3% heeft obesitas. (op basis van zelfrapportage van lengte en gewicht). In de andere stedelijke gemeenten en de rest van Zeeland liggen deze percentages wat hoger.

Op de norm gezond bewegen (dagelijks een uur sporten/intensief bewegen) wijken de Middelburgse jongeren niet (significant) af van de andere stedelijke gemeenten of de rest van Zeeland: 15% is normactief.

- **Middelengebruik komt onder Middelburgse jongvolwassenen even vaak voor als in de andere steden**

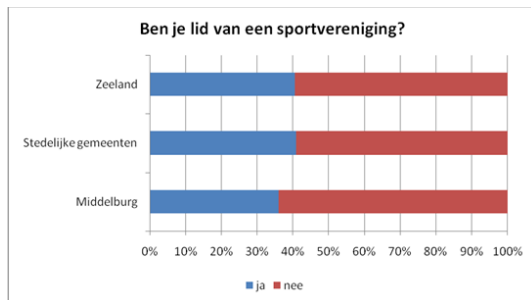
Een op de vijf Middelburgse jongeren rookt elke dag. Ruim vier van de vijf drinkt weleens alcohol. Druggebruik in de laatste 4 weken voor de meting komt onder 8% van de jongeren voor.

- **Middelburgse jongvolwassenen hebben behoefte aan informatie over opleiding, werk en wonen**

Jongeren geven aan dat zij vooral meer informatie hadden willen hebben over opleiding (36%), werk (32%) en wonen (22%). Een kwart van de jongvolwassenen weet dat zij terecht kan bij het CJG (porthos) met vragen. Slechts een klein deel heeft hier gebruik van gemaakt (1%). Middelburg wijkt hierin niet af van de andere stedelijke gemeenten.

Vrije tijd en (sport)verenigingen

- **Middelburgse jongvolwassenen zijn wat minder vaak lid van een sportvereniging, maar wat vaker van een 'andere' vereniging**

Ruim een derde van de Middelburgse jongeren (36%) is lid van een sportvereniging. Ongeveer een op de vijf (22%) is lid van een 'andere' vereniging. In vergelijking met de andere stedelijke gemeenten zijn Middelburgse jongeren wat minder vaak lid van een sportvereniging maar juist wat vaker lid van een 'andere' vereniging.

- **Een derde van de de Middelburgse jongvolwassenen doet vrijwilligerswerk**

Een op de drie jongeren (33%) doet vrijwilligerswerk. Dat is wat hoger dan in de andere stedelijke gebieden of in de rest van Zeeland. In vergelijking met de rest van Zeeland en de andere stedelijke gemeenten zijn Middelburgse jongvolwassenen vrijwel even vaak actief als vrijwilliger voor een andere vereniging (geen sport).

- **Uitgaansgedrag van Middelburgse jongvolwassenen wijkt nauwelijks af van dat gedrag van jongeren in de andere steden**

Bijna tweederde van de jongeren ging de afgelopen vier weken wel eens naar een café; bijna een op de vijf gaat gemiddeld meer dan 1 keer in de week. Ongeveer een kwart bezocht de afgelopen vier weken een discotheek. Verreweg de meeste zijn 1 of 2 keer geweest in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek. Gemiddeld meer dan een keer per week komt nauwelijks voor.

Het uitgaansbeeld is vergelijkbaar met de andere stedelijke gemeenten. Wel blijken jongeren in Middelburg wat vaker naar een concert en minder vaak naar een bioscoop te gaan.

Ongeveer een op de zeven jongeren geeft aan geen tijd te besteden aan social media, terwijl bijna de helft aangeeft vijf uur per week of meer ermee bezig te zijn.

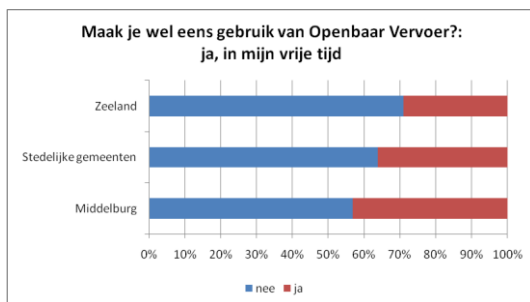
Mobiliteit

• Middelburgse jongvolwassenen maken minder gebruik van de auto

Vier op de tien Middelburgse jongeren hebben geen auto tot hun beschikking. Een kwart maakt ook *geen* gebruik van de auto. Dat is beide een groter deel dan in de andere stedelijke gemeenten en de rest van Zeeland.

De meeste Middelburgse jongeren gebruiken de auto in hun vrije tijd (66%). Vier op de tien gebruiken de auto voor woon-werkverkeer en een op de vijf jongeren gebruikt de auto om naar de opleiding te gaan. In de andere stedelijke gemeenten wordt de auto wat vaker voor woon-werkverkeer gebruikt.

• Middelburgse jongvolwassenen maken vaker gebruik van het OV

Twee derde van de Middelburgse jongeren maakt gebruik van het openbaar vervoer. Dat is meer dan in de andere stedelijke gemeenten.

Openbaar vervoer wordt vooral in de vrije tijd gebruikt (43%). Een derde gebruikt het om naar de opleiding te gaan en 13% voor woon-werkverkeer.

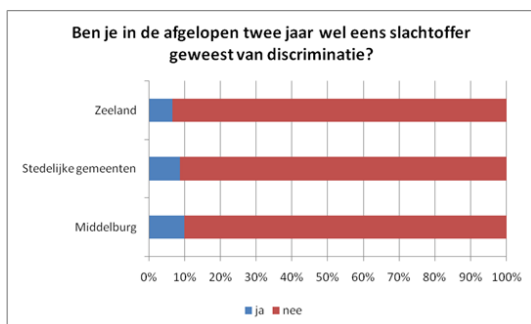
Ongewenst gedrag

- **Bijna een op de vijf Middelburgse jongvolwassenen is slachtoffer geweest van criminaliteit**

Een op de veertien Middelburgse jongeren heeft het afgelopen jaar te maken gehad met de politie voor het plegen van een strafbaar feit en bijna een op de vijf jongeren is zelf slachtoffer geweest van criminaliteit (diefstal, vernieling, geweld of iets anders). Dit is niet anders dan in de andere stedelijke gemeenten.

- **Een op de tien Middelburgse jongvolwassenen is slachtoffer geweest van discriminatie**

Een op de tien Middelburgse jongeren is slachtoffer van discriminatie geweest. Huidskleur en religie worden daarbij het meest genoemd als aanleiding. In de helft van de gevallen vond de discriminatie op straat plaats.

Politiek en maatschappij

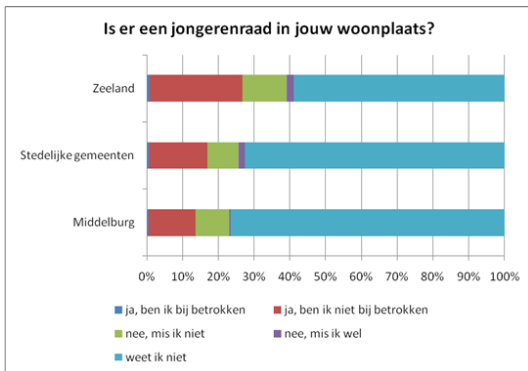
- **Middelburgse jongvolwassenen zien vergrijzing als grootste toekomstige probleem**

Het grootste probleem over tien jaar in Zeeland is volgens de jongeren in Middelburg:

- 1) vergrijzing (35%);
- 2) werkloosheid (18%);
- 3) criminaliteit (11%)

In Middelburg denkt een iets groter aandeel van de jongvolwassenen dat er over tien jaar *geen* grote problemen zijn dan in de andere steden (11% t.o.v. 8%).

- **Driekwart van de Middelburgse jongvolwassenen weet niet of er een jongerenraad is in Middelburg**

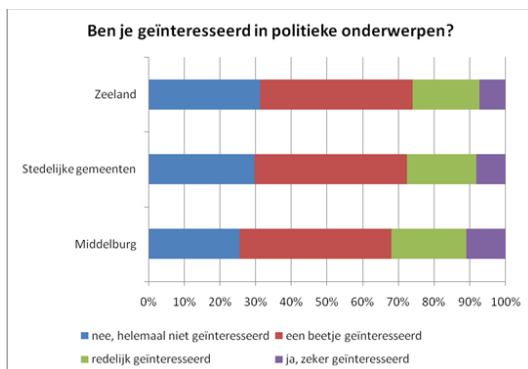
Ruim driekwart van de jongeren weet niet of er een jongerenraad is in Middelburg. Dit is meer dan in de andere stedelijke gemeenten (73%).

- **Meer dan de helft van de Middelburgse jongvolwassenen is ontevreden over de informatievoorziening voor jongeren**

Ruim zes op de tien Middelburgse jongeren vinden dat zij niet voldoende informatie krijgen over zaken in Middelburg die jongeren aangaan. In de andere stedelijke gemeenten ligt het percentage 'ontevredenen' over informatie op vrijwel hetzelfde niveau (63%).

Slechts een klein deel van de jongeren is actief bij het organiseren van activiteiten in hun woonplaats (7%).

- **Een derde van de Middelburgse jongvolwassenen is geïnteresseerd in politieke onderwerpen**

Bijna een derde van de Middelburgse jongeren is redelijk tot zeker geïnteresseerd in politieke onderwerpen. Dat is wat meer dan in de andere stedelijke gemeenten. Hetzelfde geldt voor lidmaatschap van een politieke partij: 6% van de Middelburgse jongeren is lid ten opzichte van 4% in de andere Zeeuwse steden.

Bijlage 1: Responsverantwoording

Methode

De vragenlijst is zowel via internet als op papier aangeboden in april 2012. In alle gemeenten, behalve Borsele, is een herinneringsbrief verstuurd. De respondenten konden (om invullen aantrekkelijk te maken) een iPad winnen.

Respons

In tabel 1 is de respons (na opschoning van het databestand) per gemeente opgenomen. Borsele heeft het laagste responspercentage, Veere het hoogste.

Tabel 1 Respons per gemeente

	netto verzonden	in bestand	% respons
Borsele	847	173	20,4%
Goes	1080	299	27,7%
Hulst	635	170	26,8%
Kapelle	325	95	29,2%
Middelburg	1713	453	26,4%
Noord-Beveland	172	49	28,5%
Reimerswaal	840	227	27,0%
Schouwen-Duiveland	895	288	32,2%
Sluis	555	162	29,2%
Terneuzen	1469	426	29,0%
Tholen	877	253	28,8%
Veere	613	202	33,0%
Vlissingen	1539	352	22,9%
Zeeland	11560	3149	27,2%

Weging

Vaak is het zo dat hoger opgeleiden eerder geneigd zijn een vragenlijst in te sturen. Er is gekeken of dat voor dit onderzoek ook geldt door te kijken naar de respons onder studerende en niet-studerende, waarbij voor studerende nog onderscheid gemaakt is naar hoog (hbo/wo) en laag (mbo/vo). Uiteraard verschilt deze verdeling naar leeftijd (er zijn immers steeds meer jongeren klaar met hun opleiding naarmate ze ouder worden) en geslacht. Er blijkt inderdaad een ondervertegenwoordiging van niet-studerende en een oververtegenwoordiging van studerende aan een hogere opleiding te zijn.

In dit onderzoek wordt hiervoor gecorrigeerd door te wegen naar woonregio, leeftijd, geslacht en studerende (hoog, laag, niet). Respondente die naar verhouding te weinig voorkomen in het databestand krijgen een zwaarder gewicht (tellen zwaarder mee) dan respondenten die naar verhouding te veel in het bestand zitten. Hierdoor is er een verschil tussen het aantal ongewogen en het aantal gewogen respondenten (zie tabel 2).

Tabel 2 Ongewogen en gewogen respondenten per woongemeente

Woongemeente	ongewogen	gewogen
Borsele	173	155
Goes	299	283
Hulst	170	163
Kapelle	95	86
Middelburg	453	476
Noord-Beveland	49	48
Reimerswaal	227	222
Schouwen-Duiveland	288	286
Sluis	162	156
Terneuzen	426	408
Tholen	253	244
Veere	202	224
Vlissingen	352	373
Zeeland	3149	3123